

เรื่องอดอาหาร

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์เช้า วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๔๓

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากคต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ความคิดมันผิด ของพวกเรามันเจตนา อดอาหารนี่เป็นกลอุบายเฉยๆ อย่างครูบาอาจารย์เรา พาดอาหาร เราก็อดอาหารกัน แต่อดอาหารนั่นเป็นกลอุบาย แต่นี่อดอาหารเพื่อจะดับขั้นนี้ เพื่อไปเฝ้าพระพุทธเจ้า เจตนาผิด

วังคีสะ ตอนวังคีสะไปหาพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าเอากะโหลก ๕ ใบมาตั้งไว้ให้ เป็นหมอดูที่แม่นยำมาก ให้เคาะไง เคาะกะโหลกใบแรก นี่ไปนรก พระพุทธเจ้ารับประกันว่าใช่ เคาะกะโหลกใบที่ ๒ ว่าไปสวรรค์ พระพุทธเจ้ารับประกันว่าใช่ จนเคาะกะโหลกใบที่ ๕ เคาะแล้วเคาะอีก ตอบไม่ได้ ตอบอะไรก็ไม่ได้ พระพุทธเจ้าถามว่า “อยากรู้ไหม ถ้าอยากรู้ ให้มาเรียนกับพระพุทธเจ้า” นี่พระอรหันต์ไง พระอรหันต์เคาะอย่างไรก็ไม่รู้ว่าไปอยู่ที่ไหน หาไม่เจอ หาตามรู้ไม่ได้

อันนี้ก็เหมือนกัน ถ้าเจตนาจะไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จะไปเฝ้าที่ไหน เห็นไหม ถ้าอย่างการไปเฝ้าอย่างนั้นมันหาไม่เจอหรอก ตามไปหาก็คือหาไม่เจอ เพราะอะไร เพราะมันคนละภพ คนละฐานะของใจ ใจดวงหนึ่งมีกิเลสเต็มหัวใจ แล้วเพียงแต่ทำความสงบเพื่อไปเฝ้าพระพุทธเจ้า วิญญาณไปเฝ้าวิญญาณหรือ วิญญาณคนที่ตายไปแล้วเขาเสวยภพนะ เป็นสัมภเวสี เป็นเทวดา เป็นเปรต เป็นอสุรกาย เป็นอะไรก็แล้วแต่ นี่เสวยภพ นั่นคือภพหนึ่ง ก็เหมือนกับภพมนุษย์นะ

มนุษย์กับสัตว์เดรัจฉานนี้ต่างกัน มนุษย์นี่เป็นมนุษย์สมบัติ สัตว์เดรัจฉานเป็นอบายภูมิ ๔ สัตว์เดรัจฉาน นรก อสุรกาย เปรต นี้อบายภูมิ ๔ ภูมิต่างของเขามันเป็นภูมิต่างของ

เขา แล้วเทวดาก็เป็นเทวดาไป ถ้าเราจะไปเฝ้าพระพุทธเจ้า ตายไปแล้วก็ต้องเสวยภพใดภพหนึ่ง จะไปพบพระพุทธเจ้าได้อย่างไร นี่เจตนาอันนั้นผิด ความที่เจตนาของเขาคิด เขาจะไม่เจอพระพุทธเจ้าเลย

พอเจตนาผิด อันนั้นถ้าว่าเป็นบุญกุศล อดอาหารนะ อดอาหารเพื่อทำสมาธินี้เป็นบุญกุศล แต่การตั้งเจตนาว่าจะไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้ผิด องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม” เห็นไหม “ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต” ถ้าปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม อันนี้ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรมหรือ

เวลาเราปฏิบัติธรรมกัน เห็นไหม ห้าม ไม่อยากให้ไปเห็นสวรรค์ ไม่อยากเห็นอะไรทั้งสิ้น อยากต้องการให้ใจสงบ ใจสงบแล้ว นั่นนะเห็นเงาพระพุทธเจ้า แล้วปฏิบัติเข้าไป ชำระกิเลสเข้าไป เป็นชั้นเป็นตอนเข้าไป นี่เห็นธรรมคือเห็นตถาคต เพราะว่าอะไร เพราะว่าพระสารีบุตร เห็นไหม พระสารีบุตรที่บอกว่า “ไม่เชื่อพระพุทธเจ้า ไม่เชื่อพระพุทธเจ้า” จนพระพุทธเจ้าบอกว่าให้พระสารีบุตรมาเฝ้าพร้อมกันนั่นนะ แล้วถามว่า “ทำไมถึงไม่เชื่อ”

“ไม่เชื่อเพราะว่าเห็นเองรู้อย่าง”

นั่นนะไปเฝ้าพระพุทธเจ้า เพราะพระอรหันต์เหมือนกัน ใจของพระอรหันต์จะเห็นความสะอาดของพระอรหันต์เหมือนกันทั้งหมด อันนั้นนะไปเฝ้าโดยที่ใจของเราเสมอกันด้วยใจ ไม่ใช่ไปเฝ้าแบบสถานะที่ว่าเราไปเฝ้า นี่มาเฝ้ามาหากันอย่างนี้ ไปหากัน อันนี้มันเป็นเสวยภพ มันเข้าไปไม่ได้ ฉะนั้น เจตนาอันนี้ผิด พอเจตนาผิดมันเข้าไปไม่ได้เลย ถึงว่าจะเป็นบุญกุศลหรือ ถ้าเจตนา เห็นไหม ความเห็นที่ผิด กับความเห็นที่ถูกต้อง ความเห็นที่ถูกต้องต้องย้อนกลับมาชำระที่ใจ นี่ถึงบอก แล้วเวลาตายไปนี่ตายเปล่า

พระเรา นะ เวลาอดอาหาร ครูบาอาจารย์เคยเป็นอยู่ แล้วมันถึงขั้นสุดว่า เวลามันจะดับขันธ คือว่ามันรู้ว่าตายนะ บอกว่ายังไม่อยากตาย ทุกคนไม่อยากตายนะ เพราะอะไร เพราะต้องรักษาสถานะอันนี้ไว้เพื่อจะแสวงหาธรรมใจ เป็นมนุษย์เรานี้มันแสวงหาธรรม ถ้าไปภพชาติใหม่ สิ่งแวดล้อมใหม่ จิตดวงใหม่ เพราะจิตเวลาจะปฏิสนธิเกิด มันปฏิสนธิวิญญาณ กับวิญญาณในขันธ ๕ มันคนละวิญญาณไป พอไปเสวยภพใหม่ก็เป็นคนใหม่ ความคิดความคิดใหม่ มีพ่อแม่ใหม่ มีอะไรใหม่หมด ความคิดใหม่หมายถึงว่ามันไม่สืบต่อต่อเนื่อง ถึงต้องการให้กำจัดชำระล้างกิเลสภายในชาตินี้ไง

ถึงว่าต้องรักษาชีวิตนี้ไว้เพื่อจะชำระล้างกิเลสอันนี้ ไม่ใช่เพื่อจะไปหาข้างหน้านั้น เพื่อไปหาข้างหน้านั้นมันไม่เจอหรือ ความไม่เจอ มันเป็นไปได้ที่จะไปเจอสิ่งนั้น ถ้าไม่เจอสิ่งนั้น มันก็หมุนเวียนไปๆ ถึงเป็นความคิดผิด เวลาตายไปแล้วนี่เสวยภพดีหรือภพไม่ดีก็อีกเรื่องหนึ่ง ถ้าเสวยภพดี ก็ถือว่าเป็นสร้างสถานะขึ้นมา แต่เจตนาอันนั้นผิด มันผิดไปแล้ว

ความดำริชอบ มรรค ๘ ใด ถ้าความดำริ ดำริผิดออกไป นี่มรรคเบี่ยงเบนออกไปแล้ว ความเห็นผิด ดำริอันนี้ถึงสำคัญที่สุด ความดำริคือความเห็นที่ถูกต้อง แล้วถ้าความเห็นนั้นผิดละ นี้ถึงว่าเวลาตาย เวลาเราจะตายกันไป เห็นใหม่ เวลาพระพุทธเจ้าสอน สอนให้เป็นปัจจุบันธรรม ตาย ตายในปัจจุบันนี้ กิเลสตายจากใจไปชั้นหนึ่ง แล้วถึงว่าดับขันธตายไป แต่อันนี้มันกิเลสไม่ได้ดับไปจากใจ กิเลสยังพาให้ใจคิดหมุนแว้งกว้างไป

แล้วเวลาตายไปแล้ว ค่อยมาคิดถึงสถานะว่า เราตายไปเสวยภพไหน พอตายไป มันหมดความหมายแล้ว ถึงว่าสอนเรื่องการเกิดและการตาย ในสถานะของภพชาตินี้ เวลาตายไปแล้วมันไม่สูญ อันนั้นมันเป็นอีกคนละสถานะหนึ่ง มันไม่สูญคือว่า มันต้องไปเสวยภพใหม่ ความเสวยภพใหม่อันนั้น มันก็ไปเสวยภพที่ว่ามันเป็นบุญกุศลที่สร้างมา

กรรม เห็นใหม่ นี้วิบาก กรรมคือการกระทำ แล้วผลวิบากของกรรมนั้น เสวยภพชาตินั้น มันเสวยภพชาตินั้นไป เพราะการกระทำอันนั้นเสวยไป เสวยออกไป แต่มันเป็นผลอีกสถานะหนึ่ง แต่ในปัจจุบัน คือว่าตายในปัจจุบันนี้ สอนเรื่องการตายไป เวลาตาย ถ้าตายตามกิเลสมันก็ต้องหมุนเวียนไป แต่ถ้าตายด้วยดับกิเลสมันก็หมดสิ้นไป นี่มันสำคัญตรงนี้

ไม่ใช่ว่าสำคัญอย่างที่ว่า อวิชชาขบขจยา สงฺขารา สงฺขาราขจจยา วิญญฺญานํ นี่มันข้ามภพข้ามชาติไป จะต้องไปละอวิชชาตั้งแต่อดีตชาติหรือการเกิดขึ้นมา? ไม่ใช่ ละที่ชาติปัจจุบันนี้ เสวยข้ามภพข้ามชาตินั้น มันเป็นสังขะ มันเป็นอีกขั้นตอนหนึ่ง การข้ามภพข้ามชาติออกไป แต่ชาติปัจจุบันนี้ เห็นใหม่ การชำระล้างที่ชาติปัจจุบันนี้ ถ้าชาติปัจจุบันนี้ทำได้ มันก็จบที่ชาติปัจจุบันนี้ ถึงว่าต้องเป็นปัจจุบันธรรม

การข้ามไป หมุนไป ความคิดเห็นเห็นออกไปว่าตัวเองจะไปอย่างนั้น มันจะไปได้ไม่ได้... มันไปไม่ได้หรือ ความไปไม่ได้คือความหลงผิด ความหลงผิดนั้น เห็นใหม่ ความดำริที่ผิด ความดำริที่ผิดจะให้มรรคถูก เป็นไปไม่ได้ มรรคไม่ถูกนะ พอมรรคไม่ถูกมันก็หมุนเวียนไป หมุนเวียน

ไปในวิถุนอย่างเก่า ถ้าหมุนเวียนไปๆ นี่มันหมุนเวียนไปเพราะว่ามันเป็นความเห็นใจใหม่
ความเห็นของคนทีกระทำ กับความจริงมันคนละอัน

ความจริงมันสิ้นกันทีใจนั้น เห็นกันทีใจนั้น ต้องชำระกันทีใจนั้น ถึงบอกว่าการอดอาหาร
นี้ มันเป็นแค่อุบายวิธีการ กิเลสมันอยู่ที่ใจ ถ้าละไปแล้วนี่ใจมันไป มันก็เอากิเลสไปด้วย ละครายทิ้ง
ไว้ที ดับขันธุ์ไป มันเสียคยโอกาส เสียคยโอกาสทีว่า ถ้าระลึกชาติได้จริง เห็นใหม่ ความระลึก
ชาติได้จริงเขาไม่ผูกพันกับชาตินั้นหรือค ความระลึกชาตินั้นนะเป็นความสลดสังวขเฉยๆ

ถ้าความระลึกชาติได้ว่า ชาตินั้นเป็นอย่างนั้น ชาตินี้เป็นอย่างนี้ละ แล้วมันสลดว่า นี่เราเกิด
เมื่อชาติทีแล้วทีเกิดเป็นอย่างนั้น ชาตินี้เราก็กเกิดอีกแล้ว ชาติหน้าต้องไปเกิดอีก เอามายืนยันว่าการ
เกิดการตาย ไม่ใช่ว่าเราระลึกชาติได้แล้วจะยึดกลับไปเป็นอย่างนั้น

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังบอกไว้ในพระไตรปิฎก เห็นใหม่ “เราเคยเป็น” ท่าน
บอกว่าท่านเคยเป็นพระเวสสันดร ท่านเคยเป็น แต่ท่านไม่ได้เป็นพระเวสสันดรนะ เพราะว
ปัจจุบันนั้นเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ แล้วพอได้เป็นพระพุทธเจ้า นี่เป็นพระพุทธเจ้า แต่ “เราเคยเป็น”
มันเป็นอดีตใจ มันจะไม่ผูกพัน เห็นใหม่

แต่ถ้าคนมีกิเลสอยู่ เวลามันระลึกชาติได้นี่มันติดพันอันนั้น มันตัดตอนกันไม่ได้ ถ้ามันตัด
ตอนกันไปว่าอันนั้นมันเป็นอดีตไป เหมือนกับเมื่อวานนี้กับวันนี้มันคนละวัน แต่ถ้าในสมมุติโลก
สัญญาผูกมัดกันมา มันข้ามมา เมื่อวานนั้นสัญญา เป็นหนีนีต้องเป็นหนีนีต่อไป ถ้าชำระหนีนีแล้วที
สิ้น ชำระหนีนีกันหมดตลอดไป ให้อภชาติทีเหมือนกัน มันเป็นอดีต แต่ปัจจุบันนี้เป็นชาติปัจจุบันนี้
แต่ทีพูดให้เห็นว่า เมื่อวานกับวันนี้ใจ

ฉะนั้น ระลึกชาติได้แล้วไปยึดไว้ นี่มันระลึกชาติแล้วมันตัดไม่ได้ พอมันตัดไม่ได้ มันไป
เกี่ยวพันกัน ระลึกชาติได้จริงนะ แต่ถ้าระลึกไม่จริงมันก็ผิด ๒ ชั้น ๓ ชั้น นี่ถึงบอกว่า มันเป็นคน
ละชั้นตอน มันเป็นกรรมคลุกเคล้ากัน พวกเราทีเวลาปฏิบัติไม่เข้าใจใจ กรรมมันคลุกเคล้ากัน
ความคิดเห็นต่างๆ มันคลุกเคล้ากัน มันไม่เป็นปัจจุบัน ทุกข์คลุกเคล้ามันก็เป็นอดีต เราชักไปหา
อดีต ชักไปหาอนาคต ความคิดอนาคตอดีตนะมันคลุกเคล้ากันไป ทำให้เราเจ็บปวดใจ ทำให้เรา
เดือดร้อน

แต่ถ้าเมื่อวานเป็นเมื่อวาน สิ่งที่ยังไม่มา ยังไม่มา สิ่งนี้เป็นปัจจุบัน เป็นปัจจุบัน เห็นไหม เราถึงว่า แก่ที่ปัจจุบัน อกาลิโก ปัจจุบันธรรม เป็นปัจฉัตตัง รู้จำเพาะตน กำจัดเฉพาะตนลงไป ไม่ใช่หมუნไปเวียนมาๆ มันหมუნไปเวียนมา มันเป็นไปไม่ได้ พายเรือในอ่างไง สติสัมปชัญญะไม่พอ นี่การประพฤติปฏิบัติถึงไม่ได้ผล ถ้าประพฤติปฏิบัติไม่ได้ผลแล้วยังเวียนไป เวียนไปตามความเห็นของเขา

ความเห็นของเรากับความเห็นจริงต่างกัน ถ้าความเป็นจริง เรารู้ตามหลักความเป็นจริง เราต้องชำระกิเลสของเราเป็นขั้นเป็นตอนเข้าไป นี่ความเป็นจริง เราไม่รู้จริง เราคาดหมายไปๆ เห็นไหม ปฏิบัติธรรมตามความคั่นเดาของธรรม เราคั่นเดาแล้วเรากาดหมายออกไป มันไม่เป็นความจริง ถ้าเป็นความจริง เพราะสิ่งที่เราไม่เคยเห็น สิ่งที่ไม่เคยเห็นมันจะเข้ามา พอเรารู้เราเห็นขึ้นไป มันจะละเอง

ความละเอง ความเห็นจริง มันเสมอกัน มันละถึงในหัวใจ ถึงขั้วของใจไง ถ้าขั้วของใจละตรงนั้นได้มันก็ละ กิเลสอยู่ที่ใจ ต้องละที่ใจ ไม่ใช่ละที่ข้างนอก ความละ ละกันที่ข้างนอก คิดกันแต่ว่าจะจะไปข้างนอกไง พอเป็นไปข้างนอก มันเป็นอาการของใจ สิ่งที่เขาคิดเขาว่าไปนะ เป็นอาการของใจ มันเป็นการดีใจว่า การอดอาหารนี้ผิด การอดอาหารนี้ ถ้าอดอาหารเพื่อจะให้ตายไปอย่างนี้ผิด แต่การอดอาหารเพื่อเป็นกลอุบายวิธีการให้ร่างกายนี้เบานี้ถูก แล้วกลการอดอาหารแล้วค่อยชำระกิเลส

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอดอาหาร ๔๕ วัน แล้วกลับมาฉันอาหารใหม่ แล้วเริ่มต้นพิจารณาใหม่ กำลั้งจากการอดอาหารนั้นเป็นสมาธิ อันนั้นใจตั้งมั่นมาก แล้วย้อนกลับมา การอดอาหารนั้น ถ้าอดอาหารที่แรก อดอาหารเฉยๆ ว่าการอดอาหาร เหมือนกับเราไปประท้วงอดอาหารนี้ อดอาหารก็อดอาหารเฉยๆ การอดอาหารเฉยๆ นั้น พระพุทธเจ้าไม่ให้ทำ แต่ถ้าการอดอาหารเพื่อให้ความคิดมันเบาลง ไม่ใช่ขอให้ตายไป การอดเปล่าๆ ก็ผิด การอดจนถึงตายไปก็ผิด การอดมาเพื่อผ่อนคลายความคิด หรือว่ากำลั้งของใจที่มันเข้มแข็ง อันนั้นนะเป็นสิ่งที่ถูก

การอดอาหารนั้นเป็นแค่อุบายวิธีการ แล้วทำใจของเราชำระกิเลส นั้นถึงจะเป็นสิ่งที่ถูก แล้วถ้าสิ่งที่ถูกแล้ว มันก็จะย้อนกลับมาเข้ากับมรรคอรียสัจจัง แต่ถ้าอดเฉยๆ เพื่อจะไปเฝ้าพระพุทธเจ้า... ไม่เจอ ไม่เจอ เพราะเป็นไปไม่ได้ ตายไปก็ไม่เจอ เพราะใจมันมีกิเลส ไปเหมือนกับว่าคว้นหมอก หมอกคว้นของมัน มันปิดมิดไปตลอด มันเป็นไปไม่ได้

แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้นเหมือนกับความสว่างไสว มันคนละสถานะที่จะพบเห็นกัน เป็นไปไม่ได้ แต่มีอยู่ พระพุทธเจ้ารับรู้อยู่ แต่ไม่รับรู้ถึงนั้น เห็นแล้วเข้าใจหมด แต่มันจะให้มาเจอกัน เป็นไปไม่ได้ เว้นไว้แต่ครูบาอาจารย์เวลาประพฤติปฏิบัติไป จิตเข้าถึงฌานสมาบัติ แล้วลึกลงสัจต่างๆ เห็นไหม อันนี้ก็ป็นสมมุติอันหนึ่ง ใจนี้เป็นสมมุติอันหนึ่ง แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าหรือว่าพระอรหันต์เข้ามาสอน พังกรรมเป็นกาลเป็นเวลา อันนั้นเป็นแต่ละบุคคลที่จะเห็นกันได้

ในประวัติหลวงปู่มั่น หลวงปู่มั่นบอกว่า “อ้าว! ในเมื่อพระอรหันต์สิ้นไปแล้ว นี่มาได้อย่างไร”

“มาในสมมุติ”

คือมาในขั้น ๕ มาในขั้น ๕ คือมาในความคิด ความคิดที่ละเอียดในใจ ความคิดของใจ ไม่ใช่ความคิดของเราอย่างนี้ มาอันนั้น ถ้าสมมุติ มาในสมมุติ ไม่ได้สมมุติมาให้เห็นกันอย่างนี้... ไม่ เป็นไปไม่ได้ เพราะอะไร เพราะจิตนั้นมีอยู่ เพราะนิพพานก็มีที่อยู่ พื้นฐานนั้นมีอยู่ แล้วมีอยู่ณะสืบต่อกันมา ใช้อย่างที่เราจะไปพบ เราจะเข้าไปหา เป็นไปไม่ได้เลย ถึงว่าไปเฝ้าพระพุทธเจ้านี้ เป็นไปไม่ได้ แต่ถ้าเราทำคุณงามความดี นั้นนะท่านมาหาเองภายในฌานสมาบัติ อันนั้นอีกเรื่องหนึ่งนะ

ถึงว่า ความเห็นผิดใจ ถ้าความเห็นผิดมันก็จะผิดกันไปหมด ถ้าความเห็นถูกมันจะพอเป็นไปได้อะวัง